

**ПРОГРАМА ПО РОЗМНОЖЕННЮ
ХОМ'ЯКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО**

EUROPEAN HAMSTER BREEDING PROGRAM

Хом'ян європейський (*Cricetus cricetus*) - вид, включений до Червоної книги України, з 2021 року має статус “Вразливий”.

Науковцями Центру спільно з європейськими колегами підготовлено наукове обґрунтування зміни охоронного статусу виду на міжнародному рівні.

Саме завдяки цьому у 2020 році хом'яна було визнано видом, що знаходиться під критичною загрозою зникнення у Червоному списку Міжнародного Союзу Охорони Природи (МСОП).

У 2024 році таний самий статус виду було присвоєно і на загальноєвропейському рівні.

LC	NT	VU	EN	CR	EX
LC	NT	VU	EN	CR	EX

The European hamster (*Cricetus cricetus*) is a species included in the Red Book of Ukraine, and is under the “Vulnerable” status of since 2021.

Researchers of the Center, together with European colleagues, prepared a scientific justification for changing the conservation status of the species at the international level.

It is thanks to this that in 2020 the European hamster was recognized as the “Critically Endangered” species in the Red List of the International Union for Conservation of Nature (IUCN).

In 2024, the same status was assigned to the species at the European level.

Відповідно до наявних трендів та багатофакторних моделювань є ймовірність повного зникнення цього виду до 2050 року, якщо не буде вжито термінових заходів щодо його охорони та відтворення.

Причинами скорочення чисельності виду є пряме знищення людиною, надмірна інтенсифікація сільського господарства та зміна клімату.

Щоб запобігти зникненню виду, по всій Європі (Франція, Нідерланди, Німеччина, Польща) проводять розведення та реінтродукцію хом'яків у неволі.

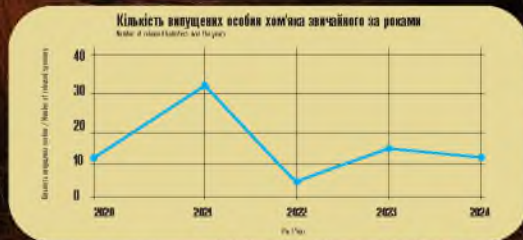
Програма Київського зоопарку по розмноженню хом'яка є важливою і невід'ємною складовою загальноєвропейського плану збереження цього виду, в процесі реалізації якої налагоджено щорічний випуск тварин у дикую природу.

Чіпування хом'яків.
Tagging of hamsters.

Транспортування хом'яків.
Transportation of hamsters to the release sites.

According to current trends and multifactorial modeling, this species is likely to become extinct by 2050 unless urgent measures are taken to protect and restore it.

The reasons for the species' population decline are direct eradication by humans, excessive agriculture intensification, and climate change.

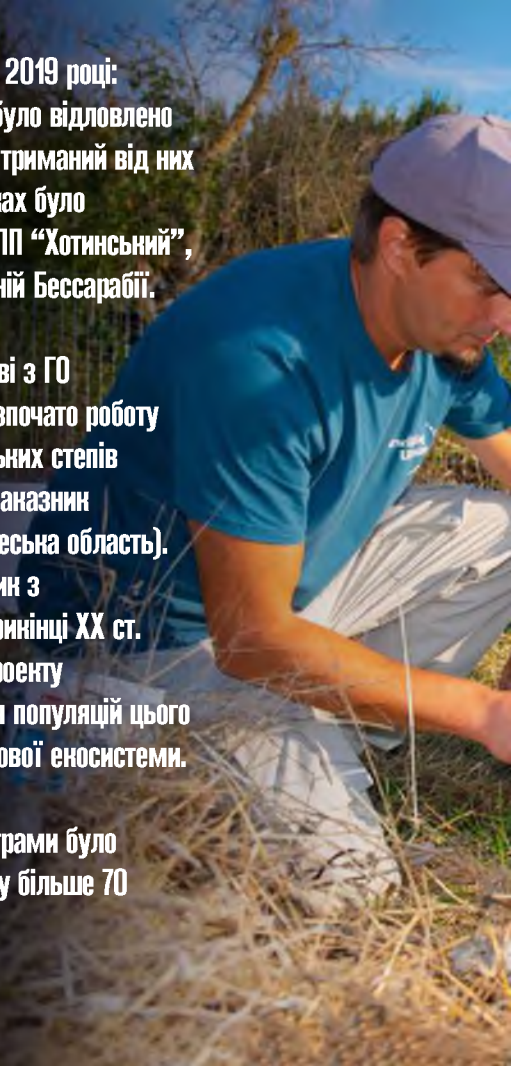
To prevent species extinction hamster captive breeding and reintroduction are carried out throughout Europe (France, The Netherlands, Germany, Poland).

The European hamster breeding program of Kyiv Zoo is an important and integral part of this pan-European conservation plan which has resulted in the annual release of animals into the wild.

Програма почала діяти у 2019 році: десять особин хом'яків було відловлено в Чернівецькій області. Отриманий від них приплід у 2020-2021 роках було випущено на території НПП "Хотинський", що знаходиться у Північній Бессарабії.

З 2022 року в партнерстві з ГО "Рівалдінг-Україна" розпочато роботу по відновленню Буджацьких степів у Південній Бессарабії (заказник "Таругинський степ", Одеська область). Хом'як європейський зник з Таругинського степу наприкінці ХХ ст. Тому в рамках даного проекту проводиться відновлення популяції цього виду як важливої складової екосистеми.

Всього за період дії програми було випущено у дику природу більше 70 особин хом'яків.

The program started in 2019: ten hamsters were caught in the Chernivtsi region. Their offspring were released in 2020-2021 on the territory of the Khotynskiy National Nature Park, located in Northern Bessarabia.

Since 2022, in partnership with the NGO “Rewilding-Ukraine”, project has begun on the restoration of the Budzhatski Steppes in Southern Bessarabia (“Tarutynsky Steppe” protected landscape, Odesa region). The European hamster disappeared from there at the end of the 20th century. Therefore, within the framework of this project, the populations of this species are being restored as an important component of the whole ecosystem.

More than 70 hamsters were released into the wild in total during the period of this program.

В рамках програми розвивається співпраця з іншими природоохоронними організаціями: ГО “Рівалдінг-Україна”, ГО “Українська природоохоронна група”.

Наукова та природоохоронна робота підтримувалася міжнародними донорами: IFAW (США), The Mohammed bin Zayed Species Conservation Fund (ОАЕ), цільова програма від New England Zoo (США).

Про роботу Центру та реінтродукцію хом’янів писали чимало видань, зокрема National Geographic Magazine.

У 2024 році за проєкт по збереженню хом’янів було отримано Всеукраїнську зоозахисну премію від UAnimals.

Керівник програми, канд.біол.наук, Михайло Русін отримує відзнаку на церемонії нагородження Всеукраїнської зоозахисної премії.
Program Manager, PhD Mykhailo Rusin receives an award at the All-Ukrainian Animal Protection Award Ceremony.

As part of the program, collaboration is being developed with other environmental organizations: NGO “Rewilding-Ukraine”, NGO “Ukrainian Nature Conservation Group”.

Scientific and conservation work has been supported by international donors: IFAW (USA), The Mohammed bin Zayed Species Conservation Fund (UAE), and an emergency conservation funding from the New England Zoo (USA).

The work of the Center and its hamsters reintroduction have been covered by many media, including National Geographic Magazine.

In 2024, the All-Ukrainian Animal Protection Award was received from UAnimals for this hamsters conservation project.

**НАУКОВІ СТАТТІ, ОПУБЛІКОВАНІ ЗА ТЕМОЮ ПРОГРАМИ
RESEARCH ARTICLES PUBLISHED ON THE PROGRAM TOPIC**

- 1. Zofia Korbut, Mikhail Rusin, Karsten Neumann, and Agata Banaszek (2019) "Filling the gap: the common hamster, *Cricetus cricetus*, phylogeography – a case study of Ukraine as potential refugial area, "Folia Zoologica" 68(1), 48-58**
- 2. M Rusin, R Kennerley (2020) The European hamster in IUCN—the road from Least Concern to Critically Endangered. / Kepel, A. (ed.). 2020. Conservation and ecology of the common hamster, a critically endangered rodent. 27th Meeting of the International Hamster Workgroup, Jaworzno, 23–25.10.2020, Conference materials. PTOP Salamandra, Poznań: 44 pp. - P. 16**
- 3. Rusin M., Matsiboruk P., Bilivska V., Yakovlev Y., Shkvyria M. (2020) Starting a breeding programme for the European hamster in Ukraine / Kepel, A. (ed.). 2020. Conservation and ecology of the common hamster, a critically endangered rodent. 27th Meeting of the International Hamster Workgroup, Jaworzno, 23–25.10.2020, Conference materials. PTOP Salamandra, Poznań: 44 pp. - P. 24**
- 4. Banaszek, A., Bogomolov, P., Feoktistova, N., La Haye, M., Monecke, S., Reiners, T. E., Rusin, M., Surov A., Weinhold U., Ziomek, J. (2020). *Cricetus cricetus*. The IUCN Red list of threatened species, 2020-2.**
- 5. Rusin, M. 2024. *Cricetus cricetus* (Europe assessment). The IUCN Red List of Threatened Species 2024: e.T5529A221788781.**

Контакти: Київський зоологічний парк загальнодержавного значення
Михайло Русін
Автори фотографій: Михайло Русін, Максим Яковлев,
Дан Балашов

zoo.kyiv@kyivcity.gov.ua
ellobius.talpinus@gmail.com

Contacts: Kyiv Zoological Park of National Importance
Mykhailo Rusin
Photos by: Mykhailo Rusin, Maksym Yakovlev,
Dan Balashov